

Література:

1. «Портрет спеціаліста: Фахівець з реклами (рекламіст)». URL: <http://www.abiturient.iatp.org.ua/articles/article10.htm> (дата звернення 13.11.22).
2. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 13.11.22).
3. Грицюта Н. М. Професійна етика PR-діяльності: сутність поняття, принципи. *Держава та регіони. Сер.: Соціальні комунікації*. 2014. № 4. С. 130-135.
4. Нові стандарти у підготовці фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю в контексті Болонського процесу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 1-2. С. 78-82. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2015_1-2_16 (дата звернення: 14.11.22).
5. Тренінг креативності з формування комунікативно-стратегічних умінь майбутніх фахівців з реклами та зв'язків з громадськістю. *Теоретична і дидактична філологія. Серія: Педагогіка*. 2016. Вип. 22. С. 83-91. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/tdf_2016_22_11 (дата звернення: 14.11.22).

УДК 378

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ТОЛЕРАНТНІСТЬ

*Корсунова К.Ю., здобувачка вищої освіти
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця*

Інтерес до вивчення поняття «толерантність» привертає увагу дослідників різних наук: політологія, соціологія, філософія, психологія, педагогіка та інші. Склалися різні підходи до визначення толерантності

залежно від специфіки наук та теоретичних засад, у межах яких вивчається це поняття.

Проаналізуємо і розглянемо сутність поняття «толерантність» в різних галузях науки. Поняття «толерантність» можна розглянути як міждисциплінарний феномен, у зв'язку з тим, що до вивчення цього поняття вдавалися дослідники різних наук.

Було виявлено, що визначення сутності поняття «толерантність» взаємопов'язані та взаємозумовлені. Так, толерантність є чинником культури – як поняття, що вивчається у філософії, а саме повага до протилежних ідей чи почуттів, установка на визнання права інших поводитись і мислити інакше, особливості організації людської поведінки в несприятливих умовах професійної діяльності та повсякденного життя. За визначеннями психологів, толерантність як комплексна інтегральна характеристика особистості проявляється у поведінці та означає повагу до ідей чи почуттів, протилежних особистим, здатність організму переносити незручності, не виявляючи ознак агресивної поведінки. З визначень соціології, важливим критерієм толерантності є її реалізація у міжособистісних та соціокультурних відносинах. Водночас, у педагогіці, толерантність є виразом активної моральної позиції та спрямована на взаємодію, взаєморозуміння, співпрацю з іншими людьми. У філології толерантність – це характеристика взаємовідносин суб'єктів у спілкуванні.

Дослідники в галузі освіти об'єднують свої зусилля, щоб продемонструвати, що толерантність є універсальною цінністю та аксіологічною формою людського співіснування і водночас однією з найсуперечливіших цінностей сучасного світу.

Толерантність (лат. *tolerantia*, «витривалість, терпіння») – це соціальне, етичне та релігійне поняття, яке може описувати групу чи індивіда, позначаючи повагу до свободи інших, їхнього способу мислення та поведінки, а також поглядів будь-якого роду (політичних, релігійні

тощо). Сучасна парадигма педагогіки толерантності утверджується в сучасному суспільстві активним просуванням цінностей культури толерантності в останнє десятиліття: гуманістичного співіснування, поваги до відмінностей, вільного вибору ціннісних орієнтацій і неконфліктного прийняття прав інших.

Для пошуку шляхів досягнення мети толерантності, зокрема педагогічної, важливо з'ясувати, які умови (освіта чи виховання) цьому найбільше сприяють. Узагальнення та систематизація наукових підходів до формування толерантності дало змогу в процесі дослідження виокремити такі педагогічні умови формування толерантності майбутніх викладачів: забезпечення готовності науково-педагогічних працівників до формування знань про толерантність; створення толерантного середовища в навчальному закладі; методичне забезпечення процесу самовиховання толерантності майбутніх викладачів; використання інтерактивних методів і прийомів у професійній підготовці майбутніх викладачів.

Важливим для цього дослідження є також вивчення сутності поняття «професійна толерантність». Професійна толерантність – це інтегральна характеристика особистості, що визначає її здатність конструктивно діяти у складних та нестандартних умовах не виходячи за рамки професійно прийнятної поведінки. Таким чином, професійна толерантність означає стійкість до впливу професійного стресу, збереження соціально-психологічної адаптивності фахівця, здатність вирішувати конфліктні ситуації у професійній сфері через розуміння та сприйняття різних точок зору, відмова від професійного догматизму, здатність до саморозвитку та участі у розвитку професійної культури. Ця інтерпретація дозволяє розглядати професійну толерантність як інтегральне якість особистості, як і світоглядну позицію, і як норму поведінки, що є однією з складових професійної етики.

Однією з найефективніших технологій формування професійної толерантності є соціально-психологічний тренінг. Перевага соціально-психологічного тренінгу як технології формування професійної толерантності полягає в тому, що відбувається формування цілісних уявлень про толерантність, формуються навички конструктивної взаємодії у професійному середовищі, розвиваються сенситивні здібності, уміння гнучко реагувати на скрутну ситуацію та швидко адаптуватися у різних умовах.

Тож у сучасних наукових дослідженнях проблема вияву толерантності в педагогічному контексті є особливо актуальною. Таким чином, очевидно, що категорія «толерантність», з одного боку, інтегративна, багатоаспектна і багатопланова проблема, що проектується як на зміст професійної освіти, так і на методи організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, а з іншого - складне, багатоконпонентне якість особистості, сформованість якого зумовлює той чи інший ступінь успішності соціального та професійного функціонування.

Література:

1. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітньому навчальному закладі : монографія. Київ : Міленіум, 2004. 352 с.

2. Компанієць В. О. Толерантність як соціально-педагогічне явище в соціокультурному контексті: проблема соціального виховання. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць*. 2003. Кн. I. С. 82-87.

3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.